

ชื่อเรื่อง	การศึกษาสภาวะปัญหาช้างเร่ร่อนในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นายไชยวัฒน์ ปัญญานิติกุล
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสัตวศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ดำรง ถินานุรักษ์

บทคัดย่อ

การศึกษาและวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาวะปัญหาช้างเร่ร่อนในประเทศไทย มีจุดหมายสำคัญเพื่อศึกษา สาเหตุปัญหาของการพาช้างออกเร่ร่อนของควาญช้าง รวมถึงสภาวะทาง เศรษฐกิจ, สังคม, วัฒนธรรม และการะบวนการนำช้างออกเร่ร่อนรวมทั้งปัญหาของช้างที่ออกมา เร่ร่อน โดยการวิจัยถูกแบ่งออกเป็น 5 ตอน ทำการเก็บตัวอย่างช้างที่เดินเร่ร่อนทั่วประเทศจำนวน 46 เชือก ในการเก็บข้อมูลใช้แบบ สอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยที่ 1 ศึกษาสภาพ โดยรวมของช้างและควาญช้าง ภายในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งชาวบ้านมีอาชีพหลักคือ อาชีพ เกษตรกรรม (ทำนา)และส่วนใหญ่จะมีอาชีพรองคือการเลี้ยงช้าง โดยอาชีพเกษตรกรรมใน 1 ปี จะ สามารถทำได้เพียงครั้งเดียว เป็นสาเหตุ ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวและเลี้ยง ช้าง ทำให้ต้องนำช้างออกเร่ร่อนเพื่อหารายได้เสริมหลังจากการทำเกษตรกรรม ผลการวิจัยที่ 2 โครงการการแก้ไขปัญหของช้างเร่ร่อนของสุรินทร์ ในช่วงที่ทำการวิจัยพบว่ามีช้างที่เหลืออยู่ใน โครงการมีเพียง 61 เชือกจากที่เริ่มโครงการปี 2549 มีจำนวน 290 เชือก ซึ่งพบปัญหาของควาญช้าง และช้างที่อยู่ภายในโครงการ พบว่า ปัญหาหลักเป็นเรื่องของรายได้ไม่เพียงพอของควาญช้าง โดย ทางโครงการช้างคืบคั้นมีเงินเดือนให้ควาญช้างและช้าง เดือนละ 8,000 บาท ปัญหารองลงมา เป็น ปัญหาเรื่อง อาหารช้างเนื่องจากมีช้างอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ทำให้มีการแย่งอาหารช้างกัน เกิดขึ้น เนื่องจากเงินและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเข้ามามีส่วนสำคัญในชีวิต สภาวะสิ่งแวดล้อม ที่เปลี่ยนไปจากเดิม การปลูกป่ายุคาลิปัตสทำให้อาหารตามธรรมชาติของช้างมีไม่เพียงพอที่จะทำ ให้ช้างสามารถดำรงชีวิตโดยการหาอาหารตามธรรมชาติกินเองได้ ผลการวิจัยที่ 3 สภาวะปัญหาช้าง เร่ร่อนในประเทศไทย ช้าง เมื่อมีผู้คนสนใจเกี่ยวช้างมากขึ้น ช้างเร่ร่อนที่ทำในเชิงธุรกิจก็ยิ่งสูง เพิ่มขึ้นตามไปด้วย เห็นได้จากมีกลุ่มที่นำช้างเข้ามาเดินเร่ร่อน จำนวนมาก ได้ทำการเช่าช้างเข้ามา เดินเร่ร่อน ยิ่งไปกว่านั้น การนำลูกช้างเพื่อเข้ามาเรียกความสงสารจากผู้ซื้ออาหารช้าง ซึ่งลูกช้างบาง เชือกก็ถูกพรากจากแม่ก่อนวัยอันควรมากขึ้นซึ่งจะมีผลเสียต่อการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจของลูกช้างที่สังคมควรเน้นให้ความสนใจ ผลการวิจัยที่ 4 สภาพความเป็นอยู่ของช้างและ ควาญช้างที่ออกเร่ร่อน ในส่วนเรื่องความสมบูรณ์ของร่างกาย ของช้างเร่ร่อนจัดอยู่ในเกณฑ์ ที่ดี

เนื่องจากการที่ช้างออกเร่ร่อนตามพื้นที่ต่างๆ ทำให้ช้างได้กินหญ้าตามพื้นกร้างเป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับช้างที่อยู่ภายในหมู่บ้านแถบจะไม่มีหญ้าให้กินเลย ส่วนความสะอาดของช้าง ควบูช้างจะทำการทำความสะอาดช้างเป็นอย่างดีเพื่อให้ช้างดูน่ารักเหมาะที่จะดึงดูดผู้ซื้ออาหาร ช้างได้ ผลการวิจัยที่ 5 ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม การที่ช้างเข้ามาเดินเร่ร่อนตามเมืองต่างๆ สิ่งที่เราพบเห็นมากก็คือช้างประสบอุบัติเหตุจากการเดินขายของในคอนกลางคืน หรือบางที่ที่มีการจราจรคับคั่ง การนำช้างมาเดินเร่ร่อนก็เป็นสาเหตุทำให้การจราจรติดขัดและทำให้ท้องถนนเกิดความสกปรก การแก้ปัญหาของช้างไทยยังคงต้องการความร่วมมือการทุกด้าน เพื่อแก้ปัญหาช้าง ที่เราเรียกว่าสัตว์ประจำชาติของประเทศไทย ให้อยู่อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี และอยู่ยืนยาวตลอดไป

Title	A Study on Causes of Wandering Elephants' Problem in Thailand
Author	Mr. Chaiwat Punyanitikul
Degree of	Master of Science in Animal Science
Advisory Committee Chairperson	Dr. Dumrong Leenanuruksa

ABSTRACT

This research aimed to find causes of elephants and their mahouts roaming in cities as well as the social, economic, and cultural conditions of the mahouts. Problems of elephants wandering in cities were also investigated. This research had five parts. The sample group in this study consisted of 46 wandering elephants. Data were collected through questionnaires and interviews administered with the mahouts of wandering elephants in Surin province. The primary occupation of the mahouts was rice farming and their minor occupation was elephant rearing. They grew rice once a year resulting in inadequate income for household expenses. This necessitated them and their elephants to wander in cities to earn supplementary income.

The second part of the study focused on the Surin Province elephant village project aimed at keeping the elephants in the villages, thus solving the problems of wandering elephants. However, there were only remaining 61 elephants of the 290 elephants that joined the project. The main problem found was inadequate income for the mahouts. In addition, there was a problem of inadequate feed for the elephants because large areas of land that previously provided feed for elephants have been turned into Eucalyptus plantations.

The third part of the study of wandering elephants in Thailand showed that there was a tendency of an increase numbers of wandering elephants in cities. It was discovered that the activities of mahouts had become more like organized business operations. In addition to this, it was found that the little young elephants were preferred to be brought to cities for their attractiveness; consequently, many of the young wandering elephants were too young as it was too early to wean and separate them from their dams. It has been suggested that this malpractice or abuse of young elephants not only affects their physical development but also psychological development.

The fourth part of this research on the living condition of wandering elephants and its mahouts showed that wandering elephants were in good physical condition and health since they could find grass along the way to cities. Considering the feed availability on their wandering could explain one reason for leaving the elephant village. The mahouts kept their elephants clean in order to make them more attractive to people along the street who were delighted to buy food for the elephants.

From a social impact point of view, it has often been reported in the news that either the elephants had an accident or the elephants acted harmfully toward people. The elephants dung is also a problem on the streets of big cities.

There is an initiative to remodel the elephant villages in Surin province by the Zoological Organization of Thailand by giving better incentives and creating a Thai elephant cultural tourism site. The success of this new initiative will be dependant on the support of the government and on making it a national project.